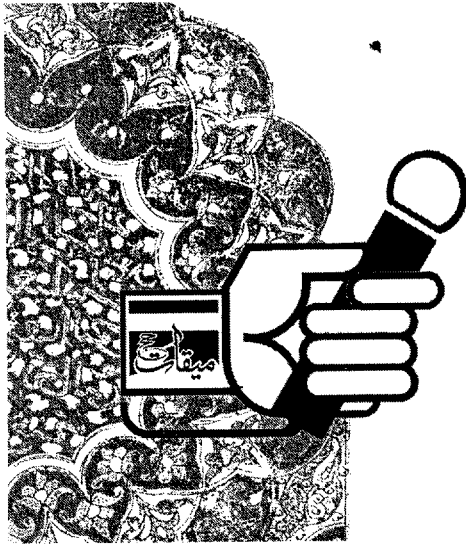

گفتگو

نشستی با امیر الحاج

کتابخانه

فصلنامه میقات حج همه ساله این افتخار را داشته است تا در نشستی صمیمی با نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست حجاج ایرانی جناب حجة الاسلام و المسلمین آقای محمدی ری شهری، در زمینه مسائل مربوط به حج و عمره به گفتگو بنشیند تا خوانندگان محترم را با دیدگاه‌ها و نظریات ایشان آشنا سازد، در این گفتگو مسائلی همچون: ارزیابی عملکرد کارگزاران حج در سال گذشته، خصوصی سازی عمره و حج، فعالیت‌های بین المللی بعثه و... مطرح گردیده که توجه خوانندگان محترم را به آن جلب می‌نماییم:

[ویژگی‌های حج سال ۱۳۷۹]

میقات: با توجه به گذشت چند ماه از برگزاری شکوهمند حج سال گذشته خواهشمندیم بفرمایید ارزیابی جناب عالی از حج سال گذشته چیست؟
آقای ری شهری: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ».

با تشکر از مجله وزین و ارزشمند «میقات حج» و دست‌اندرکاران آن، پیش از هر سخنی، باید خداوند متعال را سپاسگزار باشیم که در سال گذشته (۱۳۷۹ ه. ش.) توفیق داد دو بار مراسم پرشکوه حج ابراهیمی را برگزار کنیم.

در بارهٔ ارزیابی ویژگی‌های حجّ سال گذشته و بررسی نقاط قوّت و ضعف آن، به طور اجمال و فشرده باید گفت: تا سال ۱۳۷۸، کسانی به حج می‌رفتند که در سال ۱۳۶۳ ثبت نام کرده بودند. و اما از ویژگی‌های سال ۱۳۷۹ نخستین گروه از ثبت نامی‌های جدید مشرّف شدند، و مجموعاً ۸۷,۸۰۰ نفر زائر و عوامل خدماتی توفیق تشرّف پیدا کردند، به همین دلیل ترکیب سنی، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی زائران این سال، با سال‌های پیشین تفاوت اساسی داشت.

ویژگی‌هایی که این زائران نسبت به سال‌های پیش داشتند این بود که:

* جوانتر بودند؛ در سال‌های گذشته زائران کمتر از پنجاه سال ۳۶ تا ۴۳ درصد بودند، لیکن در سال گذشته، ۵۶/۱ درصد از زائران را افراد کمتر از پنجاه سال تشکیل می‌دادند.

* سواد بیشتری داشتند؛ طبق آمار از میان حُجاج، تعداد بی‌سواده‌ها در مجموع ۱۰٪ کاهش داشت؛ از میان با سوادان نیز حدود ۵۷۰ استاد دانشگاه در حج سال گذشته حضور داشتند.

* خواست‌های مادی و معنوی تغییر یافت؛ با ترکیب سنی، فرهنگی و سیاسی زائران جدید، فضای فرهنگی و سیاسی کشورمان تا حدود زیادی، به داخل عربستان منتقل شد و به همین تناسب، در انتظارات مادی و معنوی آنان با گذشته تفاوت اساسی پیدا شد. اگر بخواهیم قدری در رابطه با انتظارات زائران توضیح بدهیم، باید بگوییم که زائران سال ۷۹، هم از نظر فرهنگی و معنوی توقع داشتند که روحانیون و بخش فرهنگی بعثه بیش از گذشته تلاش داشته باشند و مطابق خصوصیات فرهنگی و تحصیلات و سواد زائران برنامه‌هایی را ارائه دهند و هم از نظر مادی انتظارات بسیار بالا بود؛ به خصوص در زمینهٔ مسکن که ان شاء الله در قسمت نقاط ضعف اشاره خواهیم کرد.

* زائران با پرواز مستقیم به مدینه منتقل شدند؛

* نقطهٔ مثبت دیگر حجّ ۱۳۷۹ این بود که برای نخستین بار ۱۰٪ از زائران با پرواز مستقیم به مدینه انتقال یافتند.

* همچنین طرح استقرار پزشک در هر کاروان را داشتیم؛ که تا حدّی با موفقیت

اجرا شد و ظاهراً اولین سالی بود که ۱۱ مورد بیمار منجر به فوت بیشتر نداشتیم. طبق ارزیابی‌هایی که به عمل آمد، یکی از دلایل آن، اجرای طرح پزشک کاروان بود.

* مسأله تب دره ریفت را داشتیم که کنترل شد و فضا سازی که در ایران در این رابطه شده بود، فضا سازی صحیحی نبود.

* همچنین ایجاد ستادهای منطقه‌ای برای رسیدگی به امور زائران از نکات جدید اجرایی در سال جاری بود.

* از تلف شدن بیش از هفتاد هزار لاشه قربانی جلوگیری شد؛ در حج سال ۷۹ ترتیبی داده شد که از گوشت قربانی‌ها استفاده بهینه شود و از تلف شدن آنها جلوگیری به عمل آید. و این مسأله، در طول سال‌هایی که ما در خدمت زائران خانه خدا هستیم، برای اولین بار اتفاق افتاد و در نتیجه تا ۷۰,۰۳۲ نفر از این طریق اقدام به ذبح قربانی کردند. البته در اجرای این طرح مشکلی هم وجود داشت و آن این بود که ذبح قربانی ۱۰ هزار نفر از حاجیان ایرانی به روز یازدهم افتاد و انتقادهایی هم به دنبال داشت؛ بعضی از زائران بسیار ناراحت بودند از این که نتوانستند قربانی خود را در روز عید قربان ذبح کنند و از احرام بیرون بیایند. البته حل این مشکل بسیار دشوار است؛ چرا که عملاً این امکان وجود ندارد که همه زائران بتوانند قربانی خود را، با آن خصوصیات و ویژگی‌های لازم، در روز عید انجام دهند. رییس بانک اسلامی هم که چندی قبل به کشور ما آمده بودند و ملاقاتی با ما داشتند، بسیار علاقه‌مند بودند که همکاری تداوم یابد و اظهار می‌کرد که ممکن نیست همه زائران بتوانند در روز عید، قربانی خود را ذبح کنند. و این کار عملاً امکان‌پذیر نیست و اصرار داشت که ما تعدادی از زائرانمان را قانع کنیم در روز یازدهم قربانی کنند. البته ما هم در حال بررسی هستیم که ان شاء الله راه حلی مناسب با رعایت کامل مسائل شرعی برای سال جاری بیابیم.

* افزایش بهای مسکن؛ طبق گزارش‌هایی که داشتیم، در سال گذشته بین ۲۵۰ تا ۵۰۰ هزار زائر افزون بر سال‌های پیش از آن، وارد عربستان شده بودند و این افزایش، هم در مدینه و هم در مکه به خصوص در مطاف و مسعی کاملاً

محسوس بود و این مسأله سبب شده بود تا بهای مسکن به شدت افزایش پیدا کند و مشکلات جدی برای زائران ما در رابطه با مسکن به وجود آید. گرچه طبق ارزیابی‌هایی که داشتیم، علی‌رغم این افزایش، در مجموع حدود ۲۰ درصد مسکن سال ۷۹ بهتر از سال‌های پیش بود اما با توجه به ترکیب سنی و فرهنگی زائران و با توجه به پولی که از آنها دریافت شده بود، انتظار زائران شاید بیش از ۷۰ درصد افزایش یافته بود و به همین جهت انتقاداتی در این رابطه وجود داشت. نکته مهمی هم هست؛ چون زائران سال‌های قبل ۲۷ هزار تومان داده بودند و زائران سال ۷۹ نخستین گروه از زائرانی بودند با پرداخت پول واقعی حج، به این سفر تشریف پیدا می‌کردند.

[مشکلات اجرایی حج سال ۱۳۷۹]

علاوه بر مشکلاتی که به آن اشاره شد، سال گذشته، مشکلاتی داشتیم که من به برخی از آنها اشاره می‌کنم:

۱- علاوه بر مشکلاتی که در زمینه مسکن بیان کردم، طرف سعودی نیز در زمینه قرارداد مسکن به تمامی تعهدات خود عمل نکرده بود و در نتیجه برای تعدادی از زائران ایرانی مشکل ایجاد شد. که در سال جاری بحمد الله با تمهیداتی که در نظر گرفتیم امیدواریم این مشکلات تکرار نشود.

۲- در رابطه با رفت و آمد زائران در مکه نیز مشکلاتی وجود داشت؛ یعنی با این‌که سازمان حج مبلغ یکصد ریال سعودی بابت رفت و آمد زائران پرداخت کرده بود، باز تعدادی از زائران انتقاد داشتند و به ما پیشنهاد می‌کردند که حمل و نقل زائران، به وسیله سازمان حج تأمین شود که در سال جاری برنامه‌ریزی جدیدی شده و امیدواریم سازمان حج ترتیبی بدهد که این مشکل تا آن‌جا که ممکن و مقدور است حل شود.

۳- مشکل دیگری که وجود داشت، طولانی شدن مدت سفر بود که به هواپیمایی مربوط می‌شد. در این باره نیز تلاش‌هایی صورت گرفت تا حتی‌المقدور مدت سفر کوتاه شود، لیکن این تلاش‌ها به نتیجه کامل نرسید،

میقات

هرچند که از آن مقداری که طرف سعودی می‌خواست تا حدی کوتاه‌تر شد ولی به هر حال مشکل طولانی بودن سفر در سال گذشته جدی بود.

۴- از جمله مشکلات سال گذشته، بازرسی بدنی قبل از سفر بود که در بعضی از ایستگاه‌های پروازی به صورت موهنی انجام شد. که پس از اطلاع در همان آغاز برخورد کردیم و این مشکل که البته در یکی دو فرودگاه وجود داشت، حل شد.

در مجموع باید بگویم: تلاش بسیار شد تا از تجربیات گذشته برای حل مشکلاتی که احیاناً این سفر دارد استفاده شود. امیدواریم ان شاء الله در سال آتی بتوانیم این مشکلات را حتی المقدور حل کنیم.

میتا: بعثه مقام معظم رهبری در حج گذشته چه برنامه‌هایی را در زمینه امور فرهنگی به مورد اجرا گذاشت و تا چه حد در تحقق اهداف خود موفق بود؟

آقای ری شهری: بعثه مقام معظم رهبری در سال گذشته برنامه‌های متنوعی در زمینه‌های فرهنگی داشت. مهم‌ترین برنامه‌هایی که اجرا شد عبارت بودند از:

۱- برائت از مشرکین؛ مراسم برائت در عرفات برگزار شد که بسیار خوب و آبرومندانه بود. صدا و سیما و واحد سمعی بصری بعثه هم توانستند آن مراسم را به نحو شایسته به داخل کشور منعکس کنند به خصوص صدای جمهوری اسلامی که مراسم برائت را به‌طور مستقیم پخش کرد.

در مسجد الحرام و جمرات البته توسط لبس‌پوشان‌ها و برخی مسلمانان دیگر کشورها نیز برائت دیگری برگزار شد که قابل توجه بود، اعتراض‌هایی را نیز متوجه حزب الله لبنان کرد زیرا تعدادی از آنها در آن حضور داشتند و فعال بودند.

۲- برنامه دعای کمیل؛ مراسم این دعای شریف در چهار نوبت، دو بار قبل از حج و دو بار بعد از حج در کنار بقیع برگزار شد؛ که آثار و برکات فراوانی برای مردم ما و برای نظام اسلامی مان داشت. البته یکی از موفقیت‌های بعثه مقام معظم رهبری این است که این دعا و مراسم را به‌گونه‌ای در سال‌های گذشته برگزار کرده که عربستان سعودی ناگزیر آن را پذیرفته است که به صورت رسمی برگزار شود.

۳ - تشکیل همایش‌ها؛

برنامه‌های دیگری که بعثه مقام معظم رهبری داشت و الحمدلله بسیار خوب برگزار شد، هشت همایش بود. یکی از آنها بانام همایش مقام و منزلت زن در مدینه برگزار شد و از کیفیت بالا و خوبی برخوردار بود و بقیه همایش‌ها در مکه برگزار شد که تعداد شرکت‌کنندگان در آن به صورت چشمگیری افزایش پیدا کرده بود. در مجموع، احساس ما این است با توجه به برنامه‌ریزی‌هایی که همه ساله داریم و ارزیابی‌هایی که از نقاط قوت و ضعف کارها انجام می‌شود، هر سال گامی به سوی اهداف حج ابراهیمی نزدیک‌تر می‌شویم.

میثاق: در سال گذشته مسأله خصوصی سازی حج به‌طور جدی مطرح شد و در رابطه با عمره نیز تا حدودی به اجرا در آمد، ارزیابی حضرت‌عالی از این رویکرد چیست؟

آقای ری‌شعری: خصوصی سازی محاسن و معایبی دارد که در مجموع به نظر بنده معایب آن از محاسنش بیشتر است. خُسنی که خصوصی سازی دارد این است که مشکلات اجرایی را متوجه سازمان حج نمی‌کند؛ یعنی مدیران خصوصی مسئول مشکلات خواهند بود ولی به نظر بنده - که در هیأت دولت هم چند سال پیش مطرح کردم - خصوصی سازی هر چند بار اجرائی سازمان حج را کم می‌کند ولی هم از نظر اقتصادی به ضرر مردم است و بهای حج و عمره گران‌تر خواهد شد و هم از نظر فرهنگی زیرا وقتی اجرای کار دست بعثه و سازمان حج نباشد، قطعاً نمی‌توانیم آن‌گونه که مطلوب است برای مسائل فرهنگی برنامه‌ریزی کنیم. در عمره سال گذشته که مسأله خصوصی سازی تا حدودی پیاده شد؛ ما از نزدیک ناظر بودیم که بعضی از کاروان‌ها و مدیران خیلی خوب عمل می‌کردند و مردم راضی بودند ولیکن تعداد بیشتری مشکل‌آفرین بودند؛ به‌خصوص از نظر فرهنگی مشکل جدی داشتند به شکلی که وقتی گزارش آن، از طرفی به مقام معظم رهبری داده شده بود، معظم‌له اعلام کردند که با این مسأله مخالف هستند بر این اساس و با توجه رهنمودهایی که داشتند، برنامه‌ریزی شد و از سال جاری دیگر چیزی به نام خصوصی سازی نخواهیم داشت، ان شاء الله.

میقات: روابط ایران و عربستان در حال گسترش است و جناب عالی در سال گذشته برای اولین بار در ضیافت منا شرکت نمودید و با وزیر حج این کشور دیدارهایی داشتید، خواهشمند است نظر خود را در این زمینه بیان فرمایید.

آقای ری شهری: روابط خوب میان ایران و عربستان به سود دو کشور بلکه به سود جهان اسلام است. به همین جهت مسئولان سیاسی کشور در سال‌های اخیر بعد از مشکلاتی که به دنبال مسائل سال ۱۳۶۶ به وجود آمد و روابط به سردی گرایید، تلاش کرده‌اند روابط سیاسی دو کشور گسترش پیدا کند و تقویت شود. تقویت این روابط، و همکاری‌های دو جانبه می‌تواند در سطح بین‌المللی و خصوصاً در منطقه تأثیر مطلوبی از خود به جای بگذارد. مسائل مهم جهان اسلام از قبیل مسأله فلسطین، افغانستان و امثال آن و نیز مقابله با توطئه‌های جهانی علیه اسلام و مسلمانان از جمله اموری است که ارتباط نزدیک دو کشور می‌تواند روی آن تأثیر جدی داشته باشد، تنظیم قرارداد امنیتی بین دو کشور و گسترش مبادلات اقتصادی و تجاری نیز از دیگر دستاوردهای این ارتباط نزدیک خواهد بود لذا من امیدوارم در همه زمینه‌ها و از جمله مسائل فرهنگی و علمی روابط دو کشور توسعه یابد و در چهارچوب احترام به قوانین و مقررات دو کشور و احترام متقابل در آینده شاهد گسترش بیشتر این روابط باشیم.

میقات: با توجه به ثبت نام زائران جدید و بالا رفتن سطح معلومات آنان، بعثه مقام معظم رهبری برای ارتقای سطح بهره‌وری از حج و عمره چه تمهیداتی را اندیشیده و به مورد اجرا گذاشته است؟

آقای ری شهری: از سال گذشته در سازمان حج و بعثه مقام معظم رهبری کمیته‌های کارشناسی در زمینه‌های مختلف تشکیل شده و برنامه ریزی گردیده است که هم از روحانیون قوی‌تر در حج و عمره استفاده شود و هم با دادن آموزش‌های لازم معلوماتشان بیشتر شود. و امیدواریم که در زمینه فرهنگی و بعد معنوی این طرح‌ها و فعالیت‌ها به ثمر برسد. البته باید توجه داشت ابزار و امکاناتی که ما در اختیار داریم محدود است و نمی‌توانیم ادعا کنیم که در وضعیت فعلی می‌شود

انتظارات همه زائران - به خصوص کسانی که در سطح بالایی از معرفت هستند - را صد در صد برآورده ساخت. اما سعی و تلاش ما بر این است که بتوانیم به ظرفیت مطلوب برسیم.

میتا: فلسفه تشکیل کنگره‌های مختلف در موسم حج در بعثه مقام معظم رهبری چیست خواهشمندیم ارزیابی و نظریه خود را در رابطه با این کنگره‌ها را بیان فرمایید.

آقای ری‌شعری: هدف اصلی این کنگره‌ها و همایش‌ها ابلاغ پیام انقلاب اسلامی به مردم جهان از پایگاه اصلی وحی و ابلاغ پیام مردم انقلابی ایران به ملت‌هاست. هرچند که این کنگره‌ها در فرصتی بسیار محدود انجام می‌شود لیکن به نظر بنده در سال گذشته با توجه به محدودیت‌هایی که در زمینه‌های مختلف وجود داشت، در تحقق اهداف خود در حد میسر توانست موفق باشد. و با برنامه‌ریزی‌هایی که داشته‌ایم امید است در سالهای بعد بهتر و پربارتر گردد.

میتا: جناب عالی در حج گذشته با مسئولان برخی بعثه‌های کشورهای اسلامی دیدارهایی داشتید، لطفاً بفرمایید در این دیدارها چه مذاکراتی صورت گرفت و اساساً بعثه‌های کشورهای دیگر چه اندازه حاضر به تفاهم، تبادل اطلاعات و تجربیات و همکاری بایکدیگر هستند؟

آقای ری‌شعری: در سالی که گذشت، بیشترین ارتباط و دیدارها را با عناصر سیاسی و فرهنگی کشورها داشتیم، رؤسای حج‌نَه کشور یعنی نُه وزیر در بعثه مقام معظم رهبری حضور یافتند و با آنان ملاقات داشتیم و همچنین در فرصتهای مناسب و به جهت مصالحی برخی را شخصاً به بازدید آنان رفته و برای بعضی از آنها نماینده فرستادیم. در مجموع مذاکراتی که با هیأت‌های دیگر کشورها داشتیم مذاکرات خوبی بود و عموماً نسبت به انقلاب اسلامی ایران و آنچه که در ایران اسلامی می‌گذرد نظر خوبی داشتند. احساس من این است که تعدادی از متفکران و بزرگان، مسائلی را از عمق دل مطرح می‌کنند؛ یعنی اظهار محبت می‌کنند به نظام اسلامی و این نظام را پشتوانه‌ای برای جهان اسلام می‌دانند و به

طور کلی حوادث ایران و آنچه در ایران پیش آمده، بسیار مهم است و به نظر می‌رسد که به تدریج پناهگاه بودن انقلاب اسلامی برای جهان اسلام در حال تحقق یافتن است.

میقات: به نظر می‌رسد در زمینه امور فرهنگی و هدایت معنوی زائران، نیاز به یک بازنگری است تا بتوان از ظرفیت حج و عمره به خوبی استفاده کرد، نظریه جناب عالی در این باره چیست؟

آقای ری شهری: همانگونه که در پاسخ به سؤال قبلی اشاره شد، ظرفیت فرهنگی حج و عمره بسیار بالا است و باید اعتراف کنیم که حقیقتاً ما نتوانسته‌ایم از این ظرفیت به طور شایسته استفاده کنیم ولی این را من عرض کنم که ما از سال اول همواره در صدد بودیم که هر سال یک گام پیش برویم؛ یعنی از طرق مختلف ارزیابی می‌کنیم و نقاط ضعف خودمان را می‌یابیم و آن مقدار که در توانمان هست و امکانات وجود دارد می‌کوشیم که از ظرفیت‌ها کاملاً استفاده شود. امیدواریم که خداوند توفیق بیشتری عنایت کند و ما و همکارانمان بتوانیم از وضعیتی که پیش آمده، نهایت استفاده را ببریم و مسئولیت خودمان را در این رابطه انجام دهیم تا به نقطه مطلوب برسیم، ان شاء الله.

میقات: یکی از ضعف‌های زائران و حتی بسیاری از کارگزاران حج ندانستن زبان عربی است و این ضعف خود را به خوبی در عمره و حج نشان می‌دهد، آیا بعثه برای جبران این ضعف برنامه‌ای دارد؟

آقای ری شهری: ما از همان سال‌های اول به فکر این مسأله بوده‌ایم و برای هر مقطع نیز برنامه‌هایی را ارائه کرده‌ایم به عنوان مثال برای آشنایی مدیران و دست‌اندرکاران حج کتابی با عنوان: (حوارات حول شؤون الحج) منتشر شد سپس کمی تکمیل گردیده با عنوان: (المحاورات الیومیة فی موسم الحج) به چاپ رسید، کتابی با نام گفتگو نیز به صورت نوار آموزشی درآمد و در اختیار مدیران کاروان‌ها قرار گرفت، سپس یک کار تحقیقی حدوداً دو ساله انجام شد و کتابی با نام:

(العربية المعاصرة) منتشر شد که اخیراً به صورت نوار آموزشی در آمده و در اختیار عموم قرار گرفته است. البته باور من این است که باید مسئولان و دست‌اندرکاران حج و از جمله روحانیون و مدیران کاروان‌ها و همچنین حجاج بیت الله الحرام همگی با مکالمه عربی آشنا شوند تا بتوانند از این فرصت مهم برای تعارف مسلمانان و دستیابی به منافع حج بیشتر بهره‌مند گردند.

میقات: بعثة مقام معظم رهبری برای سال آینده چه برنامه‌ای دارد؟

آقای ری شهری: در واقع برنامه‌ها، بعثه همان برنامه‌های سابق است ولی با توجه به وضعیت سیاسی جهان که قطعاً حج متأثر از آنها خواهد بود؛ مسائلی که هم‌اکنون در فلسطین و در افغانستان وجود دارد، باید به برنامه‌ها محتوای جدیدی داد و باید حرف‌های جدیدی را برای مردم جهان داشته باشیم. در این زمینه کمیسیون‌های کارشناسی تشکیل شده و مشورت‌هایی را با دوستان و همکاران بعثه مقام معظم رهبری داریم تا بتوانیم متناسب با نیازها و شرایط حج امسال، محتوای برنامه‌ها را تطبیق دهیم که ان شاء الله جزئیات آن در آینده مشخص می‌شود.

و اما از نظر اجرایی، کار خوبی که امسال در حال برنامه ریزی و اجراست، با توجه به مشکلاتی که سال گذشته در مسکن داشتیم، برنامه ریزی شده است که سازمان حج ان شاء الله منازل بهتری را تهیه کند، به خصوص در مدینه. و برای نخستین بار است که منازل طبقه بندی می‌شود و از هر کس به همان مقدار ارزش منزل و هتلی که در آن اسکان داده می‌شود پول دریافت خواهد شد. همانطور که می‌دانید در سال‌های پیش منازل به صورت قرعه کشی در اختیار حجاج قرار داده می‌شد، لیکن در سال گذشته اعتراضاتی شد که وارد هم بود. بنابراین، امیدواریم که امسال از لحاظ مسکن وضعیت بهتری داشته باشیم.

و هم چنین از نظر حمل و نقل، برنامه ریزی شده که ان شاء الله به شکلی عمل شود که زائران رفاه و آسایش بیشتری داشته باشند و مشکلات سال گذشته کمتر شود که طرح حمل و نقل شهری زائران پس از کار کارشناسی در دست تهیه است و چگونگی آن بعداً اعلام خواهد شد.

میقات

میتا: هم اکنون که فعالیت های آموزشی حج تمتع آغاز گردیده، جناب عالی چه توصیه‌هایی به کارگزاران حج و نیز حجاج بیت الله الحرام دارید؟

آقای ری شهری: عرض بنده به کارگزاران حج، خصوصاً روحانیون عزیز و مدیران گرامی این است که توجه داشته باشند. این دو گروه باید بدانند که کارشان یک کار الهی است و باید خداوند متعال را ناظر بر اعمال و رفتار خویش بدانند. انتظار حضرت ولی عصر، امیرالحاج حقیقی از حجاج بیت الله الحرام را مدنظر داشته باشند و سعی و تلاششان این باشد که کارها بگونه‌ای پیش برود که مرضی آن حضرت باشد. با تمام توان به خصوص برای جلسات آموزشی پیش از موسم سرمایه‌گذاری کنند. روحانیون کاروان‌ها، مخصوصاً آنان که محل اقامتشان با محل کاروان و زائرانشان فاصله دارد، موضوع را جدی بگیرند و ترتیبی بدهند که حاجی پیش از حضور در موسم به مقدار زیاد برای انجام اعمال آمادگی پیدا کند. زائران عزیز هم از برنامه‌ها استفاده کنند و در جلسات آموزشی، شرکت گسترده داشته باشند و بکوشند این فرصت‌ها و لحظات ارزشمند را از دست ندهند تا حجشان با مشکل روبرو نشود، به خصوص آنان که برای اولین بار امسال مشرف می‌شوند. البته زائران نباید در رابطه با اعمال حج بترسند و روحانیان زائران را نترسانند، لیکن باید مسائل حج را جدی گرفت و با دقت و تمام توان کوشید که از این فرصت محدود استفاده کرد.

به زائران عزیز نیز توصیه می‌کنم برنامه‌هایی را که بعثه مقام معظم رهبری پیش بینی و تهیه کرده و برخی از آنها نیز از صدا و سیما در آستانه تشریف پخش می‌شود، استفاده نمایند. و در جلسات عمومی که بعثه می‌گذارد، حتماً شرکت نمایند و از کتاب‌هایی که معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری منتشر کرده، در حد استعداد و معلومات خود استفاده کنند. بحمدالله در این معاونت، با تلاش‌هایی که صورت گرفته، کتاب‌های بسیار ارزنده‌ای نشر یافته که همه افشار می‌توانند به فراخور تحصیلات، از آنها بهره ببرند، تلاش کنند حداقل چند کتاب قبل از اعزام به حج، مطالعه کنند.

میقات حج: میقات حج دهمین سال انتشار خود را آغاز کرد، همانگونه که جناب عالی مستحضرید تا کنون بیش از ۷۰۰ مقاله در میقات های فارسی و عربی به چاپ رسیده و بدون تأخیر تاکنون منتشر شده‌اند، ارزیابی حضرت عالی از گذشته فصلنامه «میقات حج» چیست و برای آینده آن چه رهنمودهایی دارید؟

آقای ری شعری: در رابطه با مجله وزین و ارزشمند «میقات حج» باید عرض کنم که بحمد الله کار بسیار ارزنده‌ای تا کنون انجام گرفته و از دست اندر کاران آن تشکر می‌کنم، به خصوص معاونت محترم آموزش و تحقیقات جناب آقای قاضی عسکر، که شخصاً متحمل اکثر زحمات مربوط به مجله است. مطالب مجله تا آنجاکه من مطالعه کرده‌ام و دیده‌ام، مطالب ارزنده‌ای است، کار بسیار اساسی در رابطه با مباحث مختلف مربوط به حج انجام گرفته است. در طول ۱۰ ساله که این مجله منتشر شده، مسائل بسیار متنوعی مورد بحث و بررسی و کاوش قرار گرفته که قابل توجه و ارزشمند است.

فکر می‌کنم اگر کار به همین شیوه ادامه یابد، این مجموعه، ذخیره‌ای بسیار گرانسنگ و پراج برای آیندگان خواهد شد و در این زمینه هرچه سرمایه‌گذاری شود، ارزش دارد.

اما با این همه، کار قابل تقویت و ارتقا است و می‌شود از این هم قوی‌تر عمل کرد. به نظر می‌رسد تقویت و ارتقای این دو مجله (میقات حج فارسی و عربی)، در این است که مطالب آن به روز باشد؛ یعنی علاوه بر ابعاد علمی و تحقیقی که داشته و دارند - و امیدواریم با برنامه‌ریزی‌هایی که می‌شود بهتر و پربارتر گردد - منعکس کننده حج و عمره آن سال باشد و اخبار و حوادث مربوط به حج و عمره و نکات برجسته موسم حج را گزارش کند. این مسأله، هم جاذبه بیشتری برای خوانندگان دارد و هم برای آیندگان مفید و خواندنی است و متوجه می‌شوند که در این سالها چه اتفاقات سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و... رخ داده و وضعیت حج‌گزاری چگونه بوده و چه ویژگی‌هایی داشته است.

و نیز بجاست از کسانی که خواننده مجله هستند و حتی آنانکه از مجله استفاده نمی‌کنند و نیز از روحانیون کاروانها، مدیران، و زائران و علمای بلاد که در موسم

حضور پیدا می‌کنند، نظرخواهی شود که چه نکاتی بهتر است مورد بحث و کاوش قرار گیرد و چه موضوعاتی بیشتر مورد نیاز است؟

همچنین در این سال‌ها چون دانشجویان استقبال زیادی از عمره دارند، جا دارد که شماره‌ای از مجله به عمره دانشجویی اختصاص داده شود و به مسائلی بپردازد که مورد نیاز دانشجویان و جوانان است. بهر حال کلیه این عزیزان آرزوی موفقیت روز افزون دارم.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

